

נובמבר
2008

מדד
אמון
הצרכנים
של
ישראל

גלובס
עיתון העסקים של ישראל

גלובס
עיתון העסקים של ישראל

מדד אמון הצרכנים של ישראל

נובמבר 2008

4 תמצית מנהלים

עיקרי מדד אמון הצרכנים

10 הממצאים

ניתוח, מגמות, מסקנות

27 פילוחים

פירוט התשובות המלא, על פי סקטורים

35 פרופילים

שרטוט מאפיינים, סקטורים נבחרים

39 שיעורי סירוב

נכונות לבצע רכישות, סקטורים נבחרים

פרסום המדד הבא : 7.1.09

מנהלת גלובס מחקרים: נגה שביט־ר

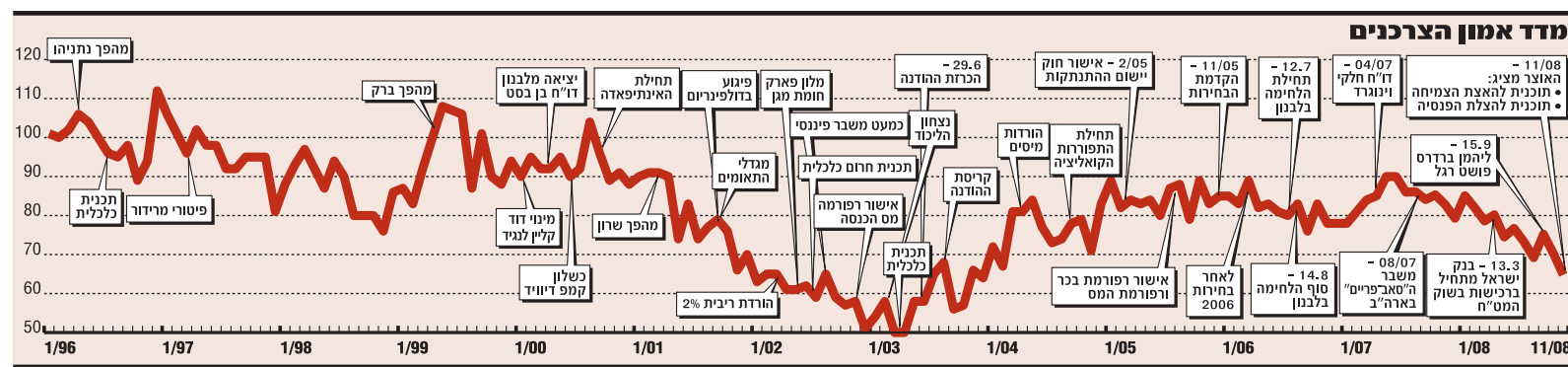
■ **מנהל מחקר:** אבי טמקין ■ **עורך:** גיל שלמה ■ **סקר:** מכון סמית

© כל הזכויות שמורות למו"ל חב' גלובס פבלישר עתונות (1983) בע"מ. אין להעתיק, לשכפל, לצלם, לתרגם, לאחסן במאגרי מידע, לקלוט או להעביר באינטרנט או בכל אמצעי ממוחשב, אלקטרוני או אחר, או לעשות שימוש מסחרי בחומרים, בנתונים או בכתוב בחוברת זו, אלא לאחר קבלת אישור מראש ובכתב מאת המו"ל

הציבור מצביע אי אמון

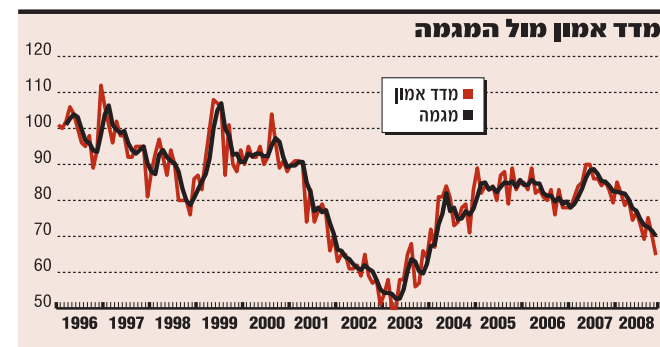
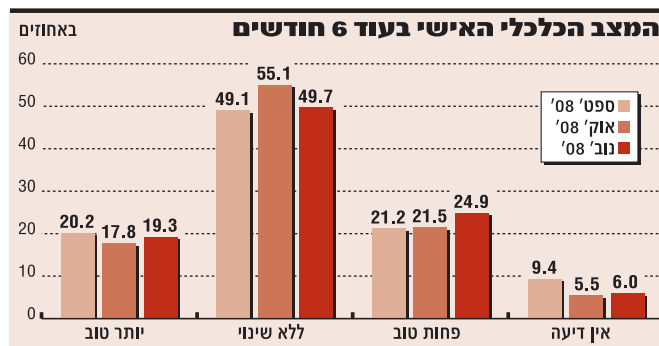
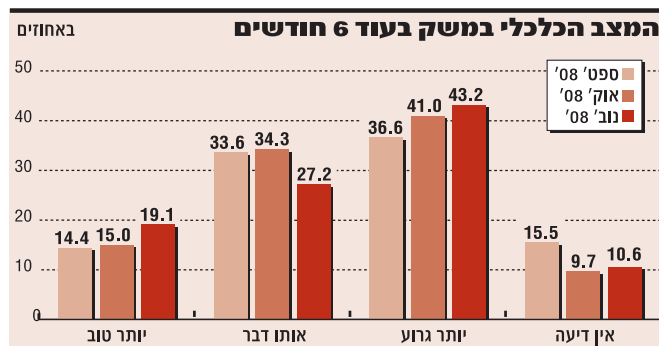
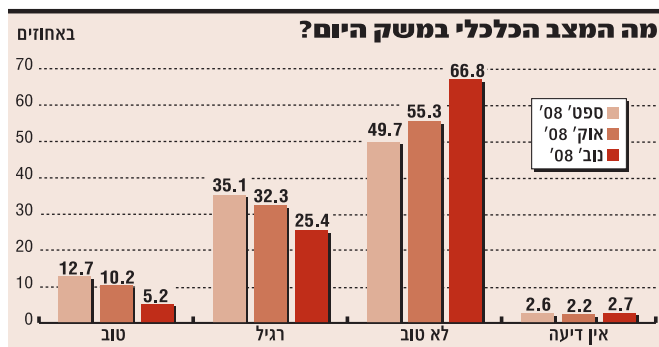
- הדי הפיטורים והפגיעה בחיסכון הפנסיוני מפילים את מוד האמון לשפל של 5 שנים
- שביב תקוה? עלייה קלה בציפיות הנוגעות לעתיד כלכלת ישראל בעוד חצי שנה
- הצריכה הפרטית תיפגע: ירידה בנכונות הציבור לקנות דירות, מכוניות ומוצרים בני קיימא
- עלייה קלה במדדים המקבילים בארה"ב ובגרמניה; עדיין סמוכים לרמות שפל היסטוריות

התגברות הפסימיות הכלכלית בקרב הציבור ניכרת עם בחינת נתוני המגמה בנובמבר, אשר ממשיכים להצביע על הרעה מתמשכת כמעט בכל פריט ורכיב של המדד. למעשה, אם מסתכלים על

**נמשכת ההרעה
הבולטת
בציפיות
האוכלוסייה
בישראל לגבי
עתיד שוק
העבודה**

66.8%
מהמשיבים
החודש סבורים
שהמצב הכלכלי
במשק "לא
טוב"; 5.2%
בלבד מגדירים
את המצב
כ"טוב"

הנתונים מאז פרוץ משבר ה"סאב־פריים" ביולי 2007, ומפרקים את המדד לרכיביו - הערכת המצב הכלכלי השוטף והציפיות לגבי המצב הכלכלי הכללי והאישי בעוד שישה חודשים - ניתן להבחין בתנודות, אפילו גדולות, בנתונים השוטפים, לצד הרעה מתמשכת בנתוני המגמה. הרעה זו בולטת דווקא לגבי המצב הכלכלי השוטף, וכחות מודגשת בכל הקשור למצב הכלכלי האישי. לעומת זאת, בחודשיים האחרונים יש תיקון כלפי מעלה בציפיות לגבי המצב הכלכלי של המשק בעוד שישה חודשים.

ניתן לייחס את העלייה בפסימיות להרעה של ממש בשוקי ההון בעולם במהלך אוקטובר ונובמבר - בחודש האחרון ירידות אלה היו יותר מודגשות בישראל מאשר בארה"ב. בנוסף לכך, ישנם כבר נתונים המצביעים על האטה כלכלית ותחילתו של מיתון. בהשוואה למשקים מתועשים אחרים, הירידה באמון הצרכנים בישראל היא עדיין מוגבלת, אם כי לאורך התקופה מאז פרוץ המשבר הפיננסי הגלובלי, **מגמת ההתפתחות מצביעה על פסימיות, זאת גם אם נראה שהמשק הישראלי ספג פגיעה פחות חמורה בהשוואה למשקים אחרים.**

ניתן לייחס את העלייה בפסימיות להרעה הממשית בשוקי ההון בעולם ובישראל בחודשיים האחרונים

יודגש, כי רק לקראת הרבעון השלישי של 2008 החלו להופיע במשק הישראלי סימני האטה, שלפי שעה נראית מתונה, אך עלולה להיות חמורה יותר לנוכח ההתפתחויות בחו"ל. אף על פי כן, **הצרכנים בישראל החלו כבר לפני יותר משנה "להתכווץ" לקראת הירידה בקצב הצמיחה וההרעה בתנאים הכלכליים.** ההרעה עלולה להחריף גם בהשפעת התפתחויות שליליות בתחום החיסכון לטווח ארוך.

השאלה המהותית היא, כמובן, כיצד ישפיעו הנתונים שהוזכרו על הצריכה הפרטית במשק בהמשך השנה. בהתחשב בנתוני המגמה בנוגע להערכות הציבור לגבי המצב הכלכלי האיש, והנתונים על קניות לא שוטפות אשר יובאו להלן, ניתן להגיד כי בתחילת 2009 תהיה האטה נוספת בקצב גידול הצריכה הפרטית, וייתכן שתירשם עלייה מאוד קטנה, או אפילו ירידה, דבר אשר יכול להשפיע על סיכויי המשק הישראלי להתחמק ממיתון עמוק יחסית.

אמירה זו מבוססת על נתוני מגמת המדד, המשקפים ממוצעים נעים תלת חודשיים. בסוף נובמבר עמד נתון המגמה של המדד על 70.1 נקודות, לעומת 71.6 נקודות בסוף אוקטובר ו־72.6 נקודות בסוף ספטמבר. נתון המגמה נמוך ב־18.6 נקודות לעומת יולי 2007, כאשר משבר ה"סאב־פריים" החל להתגלגל. ירידה זו היא ביטוי לעלייה במפלס חששות הציבור, בצל הערכות גוברות להיווצרות מיתון בכלכלת ארה"ב ומשבר עולמי אשר ישפיע גם על המשק הישראלי.

בארה"ב - היצרנית המרכזית של חדשות כלכליות רעות בימים אלה - רשם מדד אמון הצרכנים, כפי שמודד אותו ה־Conference Board, עלייה של 6.1 נקודות בנובמבר, לאחר שבחודש הקודם נפל ב־26 נקודות. גם המדד במקומות אחרים, כמו בריטניה, עלה, אך נותר בשפל רב שנתי בהשפעת

האירועים בשוק ההון והדיבורים על משבר ושפל קרובים. מדד האמון ה"מורחב", אשר כולל מלבד שלוש השאלות הבסיסיות גם שאלה הנוגעת להערכת הציבור לגבי הצפוי בתחום התעסוקה, ירד בנובמבר ב־4.8 נקודות, לאחר שירד ב־10.6 נקודות באוקטובר. מאז פרוץ משבר הפיננסי העולמי ירד המדד המורחב ב־29 נקודות.

סקר גלובס כולל מאז יולי 2003 שאלות לגבי תוכניות קנייה של דירות, מכונות ומוצרים בני קיימא. בדיקת שיעורי הסירוב לרכישות אלה - אחוז המשיבים שאין בכוונתם לבצע רכישות מעין אלה - בחתך של קבוצות שונות באוכלוסייה, ועל בסיס ממוצעים נעים תלת חודשיים, מראה שלאחר הירידה בשיעור הנכונות לרכוש מוצרים בני קיימא ביולי, הרי שבאוגוסט, בספטמבר ובאוקטובר שוב נרשמה עלייה זעירה בשיעור זה, אך שיעור הנכונות שב וירד בנובמבר. בכוונות רכישת מכונות ניכרת מגמה של ירידה חזקה מזה שבעה חודשים. בנכונות לרכוש דירה נרשמה יציבות תוך תנודות: ירידה מסוימת מאז יולי, עם התאוששות קלה באוקטובר ובנובמבר.

מדד גלובס לאמון הצרכנים מבוסס על סקר שמבוצע מזה 11 שנים עבור גלובס על ידי מכון סמית' הסקר נערך בקרב מדגם של 500 איש/ה כמדגם מייצג של האוכלוסייה הבוגרת בישראל בסוף כל חודש. טעות הדגימה המרבית היא 4.5 אחוזים. המדד מבוסס על שלוש שאלות, אחת לגבי המצב הנוכחי של המשק, שנייה לגבי מצב המשק בעוד שישה חודשים, ושלישית לגבי המצב האישי/משפחתי בעוד שישה חודשים. **מחקר שנערך במחלקת המחקר של בנק ישראל העלה, כי מדד אמון הצרכנים של גלובס מחקרים יכול לחזות רבעון אחד עד שני רבעונים את ההתפתחויות בצריכה הפרטית, תוך הוספת מידע על הצפוי בעתיד הקרוב, מעבר למה שניתן ללמוד ממשנתנים אחרים במשק. ■**

הממצאים

נמשכת השחיקה המהירה באמון הצרכנים בישראל, ומדד האמון צלל לרמות דומות לאלה שנרשמו במיתון של 2001 עד 2003. **החודש בולטת במיוחד הקריסה בהערכות הציבור לגבי המצב השוטף של כלכלת ישראל - למעשה, בעיני הציבור המשק הישראלי כבר נמצא במיתון, אם כי ישנה ציפייה לשיפור מסוים בתוך כמה חודשים.** בחודש האחרון שוב ליוותה את השחיקה הכללית באמון הצרכנים עלייה נוספת בפסימיות לגבי הצפוי בשוק העבודה, זאת נוכח המשך הפרסומים אודות פיטורים נרחבים במגזר העסקי והתפתחות מיתון כלכלי חריף וממושך.

התפתחויות אלה באו לידי ביטוי בנתוני מדד אמון הצרכנים של ישראל בנובמבר. הנתון השוטף של המדד ירד ב־5.5 נקודות, לאחר ירידה של 4.9 נקודות באוקטובר ועלייה של 6 נקודות בספטמבר.

בסוף נובמבר עמד המדד על 64.8 נקודות (100=1996), קרוב לרמות השפל שנרשמו באמצע 2003, והרבה מתחת לרמת השיא של 90 נקודות אליה טיפס המדד ביוני 2007, ערב משבר ה"סאב־פריים". כאמור, מאז החל המשבר להתגלגל איבד המדד כמעט 25.5 נקודות, ומאז ספטמבר 2007 ירד המדד כמעט ב־19.5 נקודות.

למעשה, הציבור בישראל יכול היה להתרשם שהמשק אכן מצוי בהאטה ניכרת מתוך נתוני הצמיחה לרבעון השלישי של השנה

**המדד עמד בסוף
אוקטובר על
64.8 נקודות,
כמו בימי המיתון
של 2001-2003**

שהצביעו על ירידה בקצב התרחבות של המשק ל־2.3% (קצב שנתי) לעומת 5% בתחילת 2008.

אמנם, השחיקה במדד האמון החלה מייד עם החמרת משבר ה"סאב־פריים" בארה"ב, אך בחודשיים האחרונים - בהם כבר יש נתונים ממשיים על ירידה בקצב הצמיחה - נרשמה ירידה מצטברת של 10.4 נקודות בנתון השוטף של המדד. כפי שיודגש להלן, הדבר מלווה בשחיקת האמון בביצועים השוטפים של המשק, ובשחיקה בביטחון לגבי המצב הכלכלי בעוד חצי שנה.

גם החודש, כמו באוקטובר, אחד הממצאים העיקריים אשר עולים מהסקר השוטף עליו מבוסס המדד היא **החרדה הגדולה הקיימת בקרב הציבור ביחס למצב שוק העבודה בעוד שישה חודשים.** הציבור מכיר באפשרות של האטה ושפל עולמיים, שכבר החלו וצפויים להחמיר בתחילת 2009, ומתרגם זאת מייד להערכות פסימיות מאוד לגבי אפשרויות התעסוקה, ולגבי מצבו הכלכלי בעתיד.

שאלה של משילות

נתון המגמה של המדד באוקטובר ירד ב־1.5 נקודות לעומת אוקטובר ל־70.1 נקודות. הירידה בנתון המגמה (ממוצע נע תלת חודשי) מתונה יותר מזו של המדד השוטף. עם זאת, נתוני המגמה מאשרים את העמקת הפסימיות בקרב הציבור. ערב פרוץ משבר ה"סאב־פריים", ביולי 2007, עמד נתון המגמה על 88.7 נקודות - 18.6 נקודות מעל לרמתו באוקטובר.

כמו בחודשים קודמים, כדאי להזכיר סקרים מקבילים בחו"ל. **בנובמבר נרשמו תנועות יחסית קטנות במדדים במדינות המתועשות, אם כי הם נשארו ברמות שפל של שלושה עשורים.** בארה"ב, מדד האמון של ה־Conference Board

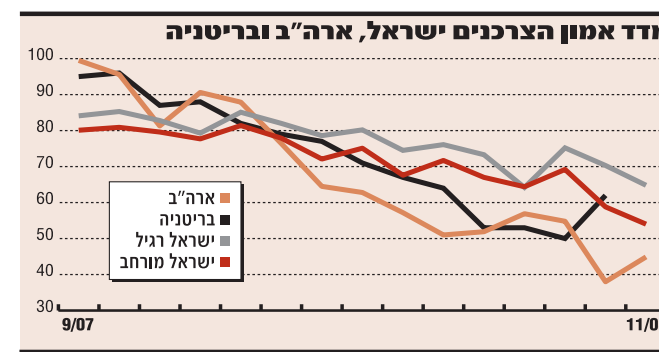
**החודש נרשמו
ברחבי העולם
עליות מתונות
במדדים
המקבילים**

**עתידי הצריכה
הפרטית: ברבעון
הראשון של
2009 צפויה
האטה נוספת
בגידול בצריכה**

עלה בנובמבר ב־6.1 נקודות ל־44.9 נקודות (הקריאה השנייה בחולשתה מ־1974), ואילו המדד של אוניברסיטת מישגן ירד ב־2.3 נקודות.

בישראל פורסמו במהלך נובמבר שתי תוכניות ממשלתיות להתמודדות עם המשבר, תחילה תוכנית ההאצה – הכוללת הקדמה של תוכניות הוצאה ממשלתיות, ולאחר מכן תוכנית להזרמת 11 מיליארד שקל למגזר הפיננסי. בנוסף לאלה היו פרסומים שונים על הכוונה להעניק "רשת ביטחון" לחלק מהחשכונות לטווח ארוך. **למרות שתי התוכניות הממשלתיות, אמון הצרכנים המשיך להישחק בחודש שעבר.**

כפי שכבר נכתב בחודש שעבר, **חשיבות גדולה יותר תהיה להערכות של הציבור לגבי כושרה של ממשלת המעבר להגיב למצבים משבריים בצורה שקולה או נאותה**, כאשר מדובר בממשלה בלי תקציב מאושר ל־2009 וכאשר מקבלי ההחלטות נתונים בעיצומם של תהליכי בחירות פנימיות במפלגותיהם, או מועמדים לכנסת.

נמשך לקנות פחות

היעד המרכזי של מדד אמון הצרכנים הוא חיזוי מגמות בתחום הצריכה הפרטית בחודשים הקרובים. ברבעון השלישי של השנה נרשמה עלייה מתונה בצריכה, בשיעור של 2.8%, אך מדובר פה בעלייה חזקה בצריכה השוטפת אשר יתכן שהושפעה מעונתיות. נתוני מגמה שחושבו על ידי הלמ"ס לספטמבר ולאוקטובר מראים על ירידה בפדיון הקמעונאי בשיעור של 0.2%. על פי המגמות העולות ממדד אמון הצרכנים לחודשיים האחרונים, הרי שבחודשים הקרובים, ולמעשה במהלך הרבעון הראשון של 2009, צפויה האטה נוספת בגידול הצריכה.

את הפסימיות המשתקפת בממצאי המדד אפשר לחלק למרכיביה השונים. ראשית, ישנה ירידה חדה מאוד בהערכות הציבור באשר למצב בשוק העבודה בעוד שישה חודשים, למרות שבכל הקשור להערכות בדבר מצב המשק בעוד שישה חודשים ישנה יציבות, ואף עלייה מסוימת בחודשיים האחרונים, לאחר ירידות משמעותיות שהחלו כבר לפני 15 חודשים. לעומת זאת נמשכת הירידה הניכרת בהערכת בציבור את התפקוד השוטף של הכלכלה בישראל.

יודגש גם, שלמרות השיפור בהערכות הציבור באשר לביצועי המשק בעתיד, אולי ביטוי לתקוות לחזרה מהירה למסלול של צמיחה, **הרי שהערכות הציבור לגבי המצב הכלכלי האישי נשחקות, ומצטיירות כקוטב הפחד לעומת קוטב תקווה ברמה הכלל משקית.** שחיקה זו בהערכות לגבי המצב הכלכלי האישי ו/או המשפחתי אמורה להקטין את הסיכוי להתאוששות בצריכה הפרטית בחודשים הקרובים.

יש לציין, כי נתוני המגמה של רכישות לא שוטפות, במיוחד של מוצרים בני קיימא, רשמו ירידה מחודשת החודש, לאחר חודשיים

**בחודשים
הקרובים,
ולמעשה במהלך
הרבעון הראשון
של 2009, צפויה
האטה נוספת
בגידול הצריכה**

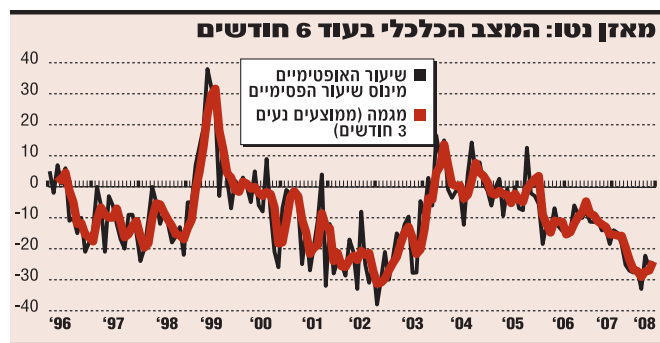
**עתיד המשק
בעוד חצי שנה:
43% מהמשיבים
סבורים שהמצב
יהיה "פחות
טוב"**

המתייחס לנתון השוטף, לאחר ירידה של 8.1 נקודות באוקטובר ועלייה של 5 נקודות בספטמבר. בסוף נובמבר עמד הנתון השוטף של הערכת המצב הכלכלי השוטף על מינוס 61.6 נקודות, 42.6 נקודות פחות מהשיא של אוגוסט 2007. משמעות נתון זה היא, כפי שצוין, שהציבור בישראל משוכנע שהמיתון כבר פה, ואף גורר ירידה משמעותית בביצועי המשק.

התמונה של נפילה בהערכות הציבור את המצב הכלכלי השוטף ברורה גם כאשר מתייחסים לנתוני המגמה של רכיב זה. באוקטובר הגיע נתון המגמה למינוס 47.9 נקודות, ירידה של 6.5 נקודות לעומת הנתון של אוקטובר. נתון המגמה בסוף 2007 היה מינוס 26.2 נקודות. ביולי 2007, כאשר אמון הצרכנים היה בשיא של שבע שנים, עמד נתון המגמה של רכיב זה על מינוס 19.8 נקודות, ומאז הוא רושם ירידה כמעט מתמדת, תחילה בצורה איטית, ובחודשים האחרונים בקצב מואץ.

צפי כלכלי משקי: עלייה קלה

עד לפני כמה חודשים נטען בפרסום זה, כי הערכות האוכלוסייה

של יציבות או עליות, והדבר שוב מרמז על האטה בצריכה אשר תשתלב במגמה הצפויה של האטה במשק כולו. ככל שהציבור יתאים את התנהגותו להערכותיו לגבי המצב הכלכלי האישי, כך תוחרף האטה זו אשר תתבטא, כרגיל, בדחייה או בביטול של תוכניות רכישה.

הערכות ההווה: ירידה תלולה

בשלב זה כדאי לפרט קצת יותר את הממצאים הכמותיים לגבי רכיבי המדד השונים. בניתוח ההתפתחות בכל אחת משלוש השאלות אומצה השיטה בה השתמש בנק ישראל לבחינת מדד אמון הצרכנים של גלובס, לפיה מחשבים את המאזן נטו של הערכה חיובית (אלה שענו שהמצב טוב, או יהיה טוב בעוד שישה חודשים, פחות אלה שהביעו הערכה שלילית - המצב גרוע או יהיה גרוע יותר בעוד שישה חודשים).

אחד הממצאים הבולטים של הסקר החודשי עליו מבוסס המדד היא הצניחה בהערכת הציבור את המצב הכלכלי השוטף. בנובמבר נרשמה ירידה תלולה של 16.5 נקודות במאזן נטו

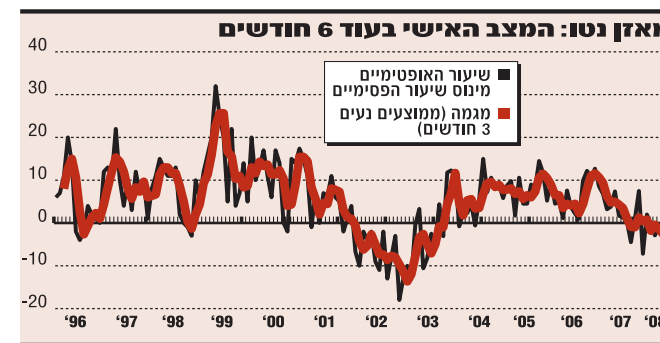

**ירידה תלולה
של 16.5 נקודות
במאזן נטו של
המצב הכלכלי
השוטף של
המשק**

**שחיקה
בהערכות לגבי
המצב הכלכלי
האיש: 49.7%
מהמשיבים
מעריכים, כי
מצבם ייותר בלא
שינוי**

לגבי מצב המשק בעוד שישה חודשים הן אשר מביאות לידי ביטוי את עיקר הדאגה שלו, ובה נרשמו עד לאוגוסט ירידות יחסית חדות. **בחודשיים האחרונים, כך נדמה, רכיב זה - ציפיות לעתיד המשק - דווקא מרמז על התקווה של הציבור שבעוד כמה חודשים יחול שינוי לטובה במצב המשק**, אולי מתוך הנחה, כי ממשלה חדשה תוכל להתמודד טוב יותר עם אתגר המיתון. אלא שמדובר עדיין בתנועה קטנה למדי, וייתכן שהפסימיות תתגבר פעם נוספת בחודשים הבאים ככל שיעברו נתונים על המיתון במשק.

כאמור, מאז ספטמבר ישנה עלייה מסוימת ברכיב זה, לאחר שבאוגוסט נרשמה עלייה חדה מאוד בפסימיות. יתכן, על כן, כי בחודשיים האחרונים הציבור מתקן את ציפיותיו, גם אם הן נותרו פסימיות, בהשוואה לתמונה הקודרת מאוד של אוגוסט. בנובמבר עלה הנתון השוטף של רכיב זה ב־1.9 נקודות לעומת החודש הקודם, והגיע למינוס 24.1 נקודות. זו הרמה הגבוהה ביותר של הנתון השוטף מאז מארס 2008, וגבוהה בכמעט 9 נקודות לעומת הנתון של מינוס 33 נקודות שנרשם באוגוסט.

נתון המגמה הגיע אף הוא למינוס 24.1 נקודות, עלייה לעומת החודש הקודם.

הציבור קובע: הכיס הפרטי ייפגע קשות

כפי שצוין לעיל, הערכות הציבור לגבי המצב הכלכלי האישיות הופכות להיות פסימיות יותר, אם כי בקצב איטי יותר מאשר הידרדרות ההערכות לגבי המצב הכלכלי השוטף. למעשה, המילה המתאימה אשר מתארת את הערכות הציבור כלפי המצב הכלכלי האישיות היא שחיקה.

ברקע השחיקה כדאי להזכיר הפרסומים על פגיעה בחיסכון של הציבור, ובפרט בחיסכון לטווח ארוך, וכן ירידה חדה בתיק הנכסים לטווח קצר ובינוני - פרט להשקעות שקליות לטווח קצר. השאלה היא, כיצד יתרגם כל משק בית את הירידות החדות במחירי ניירות ערך להערכות לגבי מצבו הכלכלי בעוד חצי שנה, ותשובה על כך תתקבל רק בחודשים הקרובים. בנובמבר ירד הנתון השוטף של מאזן הנטו ב־1.9 נקודות, לאחר ירידה של 2.7 נקודות באוקטובר ועלייה של 1.9 נקודות בספטמבר. הנתון השוטף הגיע בסוף אוקטובר למינוס 5.6 נקודות, לעומת מינוס 3.7 באוקטובר.

באחד מחודשי השיא הכלכלי בעשור הנוכחי, במאי 2007, עמד הנתון השוטף של רכיב זה על 12.7 נקודות, ומאז החלה ירידה במקביל להתפתחות משבר ה"סאב־פריים". ביולי 2007 עמד הנתון השוטף של רכיב זה על 6.9 נקודות, ולפני שנה הוא הגיע ל־1.7 נקודות.

נתון המגמה של הרכיב ירד בנובמבר ב־0.9 נקודות, לאחר שירד ב־1.1 נקודות באוקטובר, ובנקודה אחת בספטמבר. בסוף נובמבר עמד נתון המגמה על מינוס 3.4 נקודות.

**נתוני המדד
המורחב
ממשיכים
לחשוף חשש
כבד ועמוק
בנוגע למצב שוק
העבודה בישראל**

אם מסתכלים על תמונה של שנה ויותר, ניתן להבחין בשחיקה איטית ומתמשכת, שהחלה במקביל להתפתחות המשבר הפיננסי העולמי. כאמור, אין לדעת כיצד יתורגמו הירידות החדות בשוק ההון בחודשים האחרונים לתחושת הביטחון הכלכלי האישי של הציבור.

שוק העבודה: הדי פטורים נשמעים מכל עבר

כדי להשלים את תמונת המודד מבחינה מקצועית, עוקב פרסום מדד אמון הצרכנים מאז יולי 2003 אחרי ההתפתחות בהערכות לגבי שוק העבודה בישראל והצפוי בו בעוד שישה חודשים, שכן ציפיות אלה משפיעות על אמון הצרכנים. זו הסיבה ששאלה לגבי הצפוי בתעסוקה במשך בעוד שישה חודשים נוספה לסקר שעורך גלובס מחקרים מדי חודש באמצעות מכון חנוך ורפי סמית. על יסוד שאלה נוספת זו חושב מדד אמון צרכנים "מורחב". כדי ליצור בסיס משותף למדד הישן, הוצמד לחודש יולי 2003 הערך 65, שהוא הערך של המדד הרגיל לאותו חודש.

באוקטובר נרשמה ירידה חדה מאוד, של 10.4 נקודות, במדד המורחב, והדבר נתן ביטוי לפסימיות הגדולה ביחס לשוק העבודה, בעקבות ידיעות על פטורים נרחבים במשק. בנובמבר ירד המדד המורחב ב-4.8 נקודות, קצת פחות מירידת המדד הכללי, מה שמרמז על התמתנות בהרעה בציפיות של הציבור ביחס לשוק העבודה.

איך יהיה שוק העבודה (תעסוקה) בארץ בעוד 6 חודשים?

	אוגוסט '08	ספטמבר '08	אוקטובר '08	נובמבר '08
יהיה יותר טוב	12.2%	13.7%	10.9%	9.80%
ישאר כפי שהוא היום	37.5%	35.4%	22.8%	20.80%
יהיה פחות טוב	32.4%	32.1%	56.4%	57.90%
לא הביעו דעה	17.9%	18.7%	9.9%	11.60%

6 מכל 10 המשיבים מעריכים שמצב שוק התעסוקה יידרדר, לעומת 3 מכל 10 בספטמבר

כבר בחודשים הקודמים הודגש, שבהתפתחות הנתון השוטף של המדד המורחב ישנן תנודות אשר מבטאות חוסר ודאות ושינוי תכופ בהערכות של משקי הבית בישראל, על כן יתכן שבחודשים הקרובים נראה שוב עלייה חדה בפסימיות, וזאת ככל שיתבררו הממדים של המשבר הנוכחי והשפעתו על המשק הישראלי.

בסוף נובמבר הגיע המדד המורחב ל-54 נקודות, לעומת 58.8 נקודות בסוף אוקטובר ו-69.2 נקודות בסוף ספטמבר. בסוף יוני 2007 הגיע המדד המורחב ל-85 נקודות, ופירוש הדבר שמאז פרוץ משבר ה"סאב־פריים" ירד המדד המורחב ב-31 נקודות.

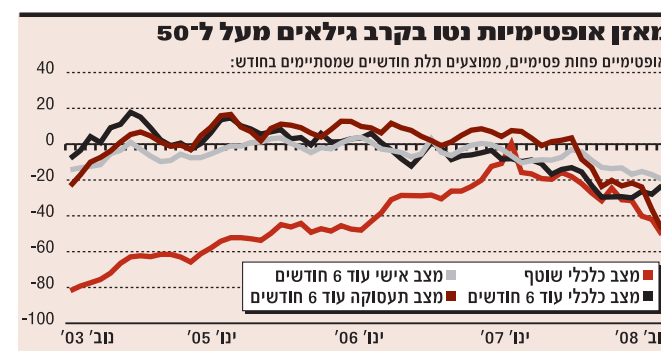
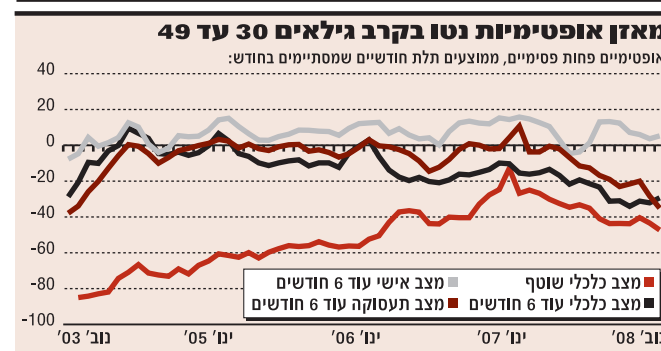
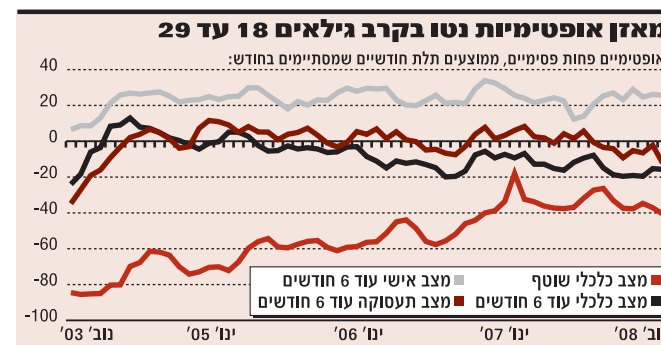
הנתון השוטף של המאזן נטו לגבי שוק העבודה ירד בנובמבר ב-2.6 נקודות, לאחר שבאוקטובר צנח בלא פחות מ-27.1 נקודות. הירידה באוקטובר הייתה חסרת תקדים מאז החל גלובס לבדוק את הציפיות בתחום שוק העבודה לפני חמש שנים. בסוף נובמבר עמד הנתון השוטף על מינוס 48.1 נקודות, ואת הנתון הזה צריך להשוות למאזן חיובי, של 4.2 נקודות, לפני פרוץ משבר ה"סאב־פריים". בהשפעת הירידות האחרונות בנתונים השוטפים של המדד, רשם נתון המגמה ירידה של 9.3 נקודות בנובמבר, לאחר ירידה של 7.8 נקודות באוקטובר. נתון המגמה של המדד המורחב הגיע למינוס 37.3 נקודות, לעומת מאזן נטו של 2 נקודות ביולי 2007.

שלוש קטגוריות באוכלוסיה

גם החודש הדמיון בין הקבוצות השונות רחוק מלהיות שלם. אפשר לחלק את האוכלוסייה לשלוש קטגוריות עיקריות: **הקטגוריה הראשונה** מורכבת מקבוצות הגברים, ובעלי ההשכלה הגבוהה. קטגוריה זו רושמת ירידה תלולה בהערכות לגבי מצב התעסוקה ולגבי המצב הכלכלי השוטף, אך נתון המגמה בסעיף

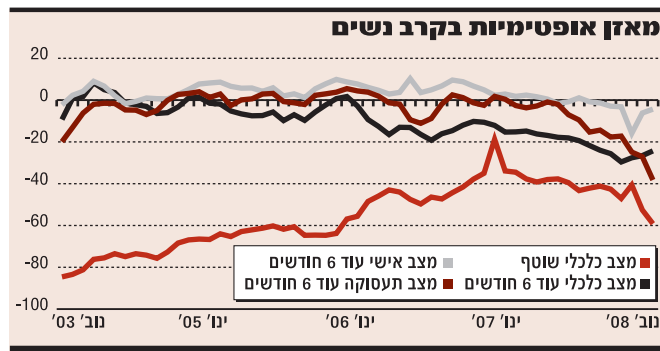
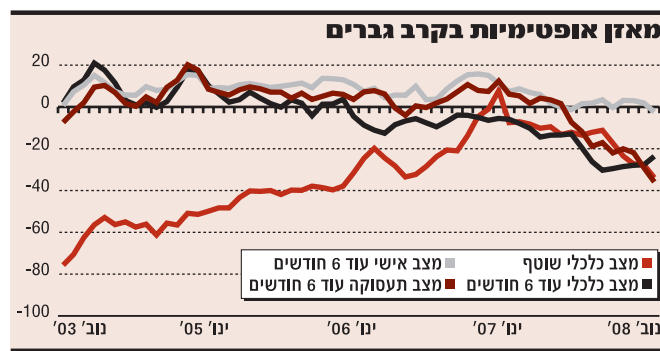
45.7% מבעלי הכנסה גבוהה מאמינים שמצב המשק יהיה פחות טוב לעומת 40.8% מבעלי הכנסה נמוכה

**אופטימיות
כפונקציה של
גיל: כ-65% מבני
50 ומעלה צופים
הרעה בשוק
התעסוקה,
לעומת 42%
מהצעירים**

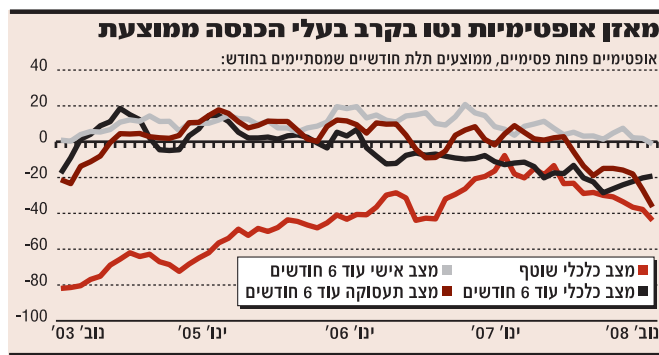
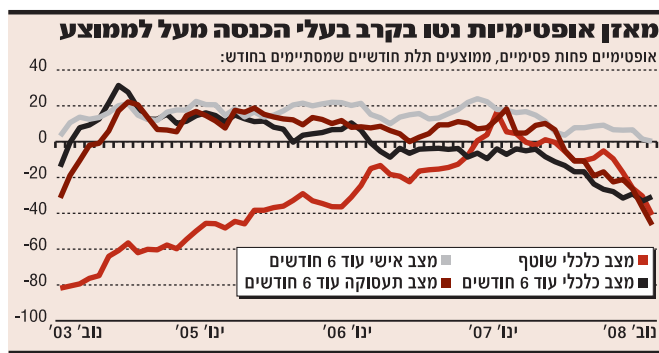
זה הוא סביב מינוס 40 עד מינוס 45 נקודות, כשקבוצת הגברים היא מעט אופטימית יותר. לגבי המצב הכלכלי בעוד שישה חודשים נמשך שיפור קל בצפייות, רמז לשיפור אפשרי למרות המיתון הצפוי בחודשים הקרובים.

שונה במקצת המצב **בקטגוריה השנייה** הכוללת את הנשים, בעלי ההכנסה הממוצעת, בני 30 עד 49, בני 50 ומעלה ובעלי 12 עד 14 שנות לימוד. גם בקטגוריה זו ישנה ירידה בהערכה לגבי מצב שוק העבודה והמצב הכלכלי השוטף, אך ההערכות לגבי הרכיב האחרון הן פסימיות

**הפער המגדרי:
72.4% מהנשים
מגדירות את
מצב המשק
היום כ"לא טוב",
לעומת 59.2%
מהגברים**

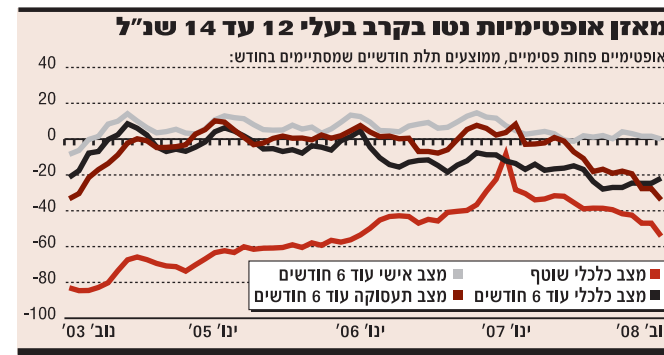
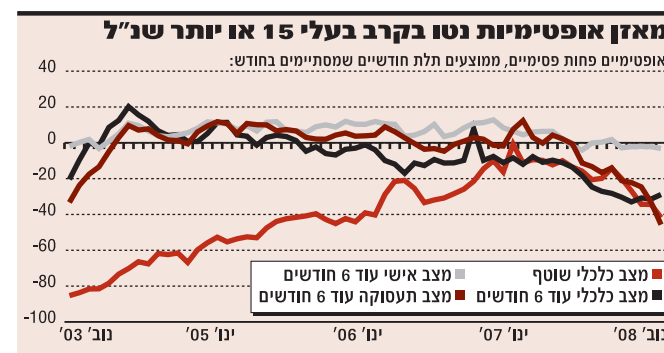
**14.6% מבעלי
ההכנסה הגבוהה
אינם פוסלים
רכישת רכב,
לעומת 5.1%
מבעלי ההכנסה
הנמוכה**

עד 29, המציגה תמונה שונה מאחרות: יציבות, ואפילו עליות בחודשים האחרונים, ברכיבים הנוגעים לעתיד, למעט הרעה בתחום של התעסוקה.

פגיעה בכוונות קניית מוצרים בני קיימא

בנוסף לארבע השאלות של המדד המורחב, מאז יולי 2003 עוקב הסקר גם אחרי תשובות לשלוש שאלות לגבי רכישות לא שוטפות בששת החודשים הקרובים - של דירות, מכוניות ומוצרים בני קיימא. מלבד המידע שמתקבל לגבי תוכניות רכישה מעין אלה, הכוונה לתקף

יותר מאשר בקטגוריה הקודמת. המאזן נטו לגבי המצב הכלכלי השוטף הוא בסביבות מינוס 55 עד מינוס 60 נקודות. בנוסף לכך, בני 30 עד 49 ובני 50 ויותר מציגים שחיקה יחסית מהירה יותר בציפיות לגבי המצב הכלכלי האישי.

מעניין לציון, כי בעלי הכנסה גבוהה מהממוצע, אשר נחשבו לאופטימיים יותר, רושמים בחודשים האחרונים עלייה משמעותית בפסימיות, ונתוני המגמה שלהם ביחס למצב הכלכלי השוטף, ומצב התעסוקה דומים יותר לפרופיל של הנשים.

הקטגוריה השלישית כוללת את קבוצת הצעירים, בני 18

**ירידה חודשית
שביעית
ברציפות
בכוונות לקניית
מכונית - חדשה
או משומשת**

ירידה של 2.3 נקודות אחוז, בנכונות לרכוש מוצרים בני קיימא בששת החודשים הקרובים

האם בששת החודשים הקרובים את/ה (משפחתך) מתכוונת/ת לרכוש דירה חדשה או דירה מיד שניה?			
ספטמבר '08	אוקטובר '08	נובמבר '08	
91.3%	91.0%	92.3%	לא מתכוונת/ת לרכוש דירה
2.8%	2.2%	2.5%	מתכוונת/ת לרכוש דירה חדשה
3.6%	3.0%	3.2%	מתכוונת/ת לרכוש דירה מיד שניה
2.3%	3.8%	1.9%	עדיין לא יודעת/ת, אין דעה

האם בששת החודשים הקרובים את/ה (משפחתך) מתכוונת/ת לרכוש מכונית חדשה או משומשת?			
ספטמבר '08	אוקטובר '08	נובמבר '08	
89.6%	89.7%	91.6%	לא מתכוונת/ת לרכוש מכונית
4.3%	4.4%	2.6%	מתכוונת/ת לרכוש מכונית חדשה
3.9%	4.2%	3.6%	מתכוונת/ת לרכוש מכונית משומשת
2.2%	1.8%	2.2%	עדיין לא יודעת/ת, אין דעה

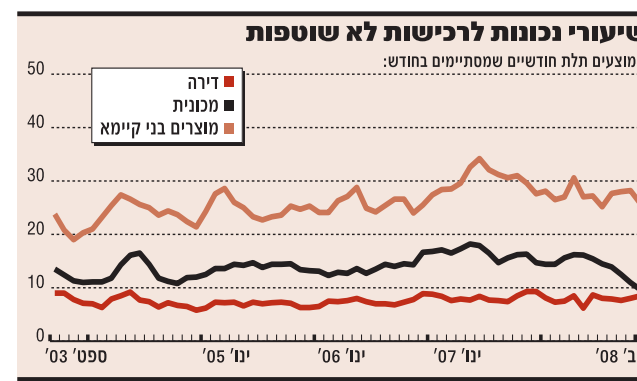
האם בששת החודשים הקרובים את/ה (משפחתך) מתכוונת/ת לקנות מוצר או מוצרים בני קיימא*?			
ספטמבר '08	אוקטובר '08	נובמבר '08	
71.0%	72.0%	79.4%	לא מתכוונת/ת לרכוש מוצרים אלו
10.5%	8.6%	5.6%	בטוח שכן
12.3%	13.0%	9.3%	חושב שכן
6.2%	6.4%	5.6%	עדיין לא יודעת/ת, אין דעה

*טלוויזיה, מכונת כביסה, מזון, מקרר, מקפיא, וידאו, מערכת סטריאו וכדומה

בכוונות הקנייה של דירה נרשמה, ברמת נתון המגמה, עלייה קלה מאוד בחודשים אוקטובר ונובמבר, לעומת ירידה קלה בחודשים הקודמים. בהסתכלות על התמונה לאורך זמן, קל להבחין בתנודות לאורך תקופה ארוכה, כאשר בסך הכול הביקוש נראה עולה ויורד סמוך לאותן רמות, מבלי שנרשמת, בינתיים, ירידה משמעותית בביקושים, למרות הפסימיות ההולכת וגוברת. החודש מעניינת במיוחד התנהגות הצעירים, 18-29, כאשר שיעורי

בדרך אחרת את הממצאים שמתקבלים מחישוב המדד ומרכיביו. בנובמבר נרשמה ירידה מחודשת בשיעור הנכונות לרכוש מוצרים בני קיימא, בעקבות עלייה זעירה בספטמבר ובאוקטובר, אשר בתורה באה לאחר ירידה ביולי. באופן כללי, רמת הנכונות כאן אינה שונה מהותית מזו ששררה בסוף הקיץ. בעצם, לאחר פרוץ משבר ה"סאב־פריים" ירדה הנכונות לרכוש מוצרים, משיעורים של למעלה מ-32 נקודות לשיעורים של 25 עד 27 נקודות, עם תנודות לשני הכיוונים.

באופן כללי, ניתן היה לצפות להתאמה מסוימת בין התוצאות המתקבלות בסעיף זה לבין אלה הנוגעות לצפי לגבי המצב הכלכלי האישי בעוד שישה חודשים, והדבר אכן משתקף במעין יציבות שנרשמת בשני רכיבים אלה. בשני המקרים מדובר בירידה יחסית משמעותית במחצית השנייה של 2007, ולאחר מכן התייצבות תוך תנודות בנתוני הממוצעים הנעים התלת חודשיים. זהו הבסיס לטענה, כי גם אם צפויה האטה מסוימת בגידול בצריכה הפרטית, מדובר יהיה בתופעה יחסית מתונה, אלא אם כן הציבור יתקן באופן בולט את הערכותיו, לאור ההרעה משמעותית במשבר הפיננסי הגלובלי.

נתון המגמה לרכישת דירה בחצי השנה הקרובה עלה בנובמבר ל-8.5% מהמשיבים

פילוחים

טבלאות הפילוחים בעמודים הבאים מספקות את החומר המפורט על פילוחי התשובות לסקר כוונות הצריכה של הציבור – על פי קריטריונים של מין, גיל, השכלה, הכנסה, מגזר, מוצא ואזור מגורים. לצורך הבנת סנטימנט הציבור בכל הקשור לצריכה לא שוטפת, כדאי להסתכל לא רק על אלה אשר מצהירים על כוונתם לרכוש מוצרים, או להשקיע בדירה, אלא גם על שיעורי הסירוב לרכישה, אשר נותנים אינדיקציה דווקא על סנטימנט שלילי, ומימושם הוא בהימנעות ממעשה. בדרך זו אפשר לקבל תמונה הן לגבי כוונות הצריכה בכלל, והן לגבי נכונות לשקול קניית מוצרים מסוימים.

בדיקת הפילוח המפורט – הייחודי מסוגו בישראל – מאפשרת לקבל את המידע המעודכן ביותר על מגמות הצריכה וכיווניה בסקטורים ובקבוצות האוכלוסייה המגוונות במשק. ■

**בדיקת הפילוח
המפורט
מאפשרת לקבל
מידע מעודכן על
מגמות הצריכה
בסקטורים
השונים**

**4 מבין כל 10
משיבים צעירים
מתכנן רכישה
לא שוטפת
בעתיד הקרוב**

הסירוב לקנות דירה בחצי השנה הקרובה זינקו בקרבם ל-91.9% מ-74.6%. מדובר בקבוצה שהפגינה לאורך זמן רב מאוד שיעורי נכונות גבוהים במיוחד. לגבי מכוניות, החודש נרשמה ירידה נוספת בכוונות הקנייה, מעבר לירידות שנרשמו בכל החודשים מאז אפריל. בנובמבר ירד שיעור הנכונות לרכישת מכוניות לשפל של פחות מ-10%, לעומת 16.2% באפריל 2008. עלייה בשיעורי הסירוב לרכוש מכוניות בולטת במיוחד בקרב הגברים, בעלי השכלה גבוהה ובני 30 עד 49. ■

מה יהיה המצב הכלכלי בעוד 6 חודשים?												
באחוזים												
	לא יודע			פחות טוב			ללא שינוי			יותר טוב		
	11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08
מין	8.3	9.5	12.6	41.6	42.8	38.7	27.2	32.7	34.4	22.9	15.0	14.3
	12.2	10.0	17.8	44.3	39.5	34.8	27.1	35.6	32.9	16.3	14.9	14.5
מוצא	5.6	6.4	18.9	48.9	37.1	36.3	30.1	37.7	33.4	15.4	18.8	11.4
	10.1	11.7	7.6	45.4	31.2	39.9	23.6	38.3	43.4	20.8	18.8	9.1
	13.6	8.6	19.7	39.0	54.1	29.5	26.9	15.8	40.0	20.5	21.5	10.8
ישראל אירופה	8.1	14.4	11.0	40.4	37.2	33.2	22.3	35.6	34.5	29.3	12.9	21.2
	14.7	10.7	19.4	40.5	45.7	31.8	27.7	37.9	31.9	17.2	5.6	16.9
גיל	5.2	2.7	14.5	40.8	23.8	33.6	37.5	55.7	35.1	16.6	17.7	16.8
	6.7	12.8	6.2	46.7	44.4	42.4	28.5	28.3	38.6	18.2	14.6	12.8
	15.1	10.2	22.2	41.9	44.2	32.9	22.5	31.2	30.4	20.5	14.4	14.5
השכלה עד 11	13.5	13.7	19.8	46.2	31.8	38.5	20.4	30.9	24.7	19.9	23.7	17.1
	10.0	9.6	17.7	40.8	37.7		28.8	37.9	30.7	20.4	14.9	14.7
	14.7											
הכנסה	10.5	8.6	11.3	45.7	48.0	36.9	26.5	31.3	39.8	17.3	12.0	13.3
	11.0	13.9	14.2	41.5	37.7	35.5	27.9	34.7	30.1	19.6	13.7	15.1
	12.3	6.6	21.4	39.1	31.5	40.5	29.3	45.0	28.4	19.3	17.0	13.5
מטל לממוצעת	6.5	6.5	7.6	50.9	53.5	36.7	26.6	25.2	46.2	16.0	14.8	13.9
	17.2	10.7	27.4	35.2	42.6	32.3	22.1	31.6	21.0	25.5	15.1	15.3

כיצד היית מגדיר את המצב הכלכלי?											
באחוזים											
לא יודע			לא טוב			רגיל			טוב		
11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08
1.0	1.5	1.9	59.2	43.8	40.2	31.3	38.4	41.1	8.4	16.3	16.9
3.9	2.8	3.2	72.4	64.7	57.5	21.0	27.3	30.1	2.7	5.2	9.2
0.6	0.0	2.7	65.6	59.2	50.3	27.2	32.0	28.6	6.6	8.8	18.4
3.3	2.0	1.1	72.4	48.3	52.2	22.4	36.1	32.7	2.0	13.5	14.0
1.2	3.4	2.1	70.1	53.0	46.0	22.0	30.0	40.3	6.7	13.6	11.6
0.0	2.8	4.1	72.2	60.1	48.6	23.1	15.2	23.5	4.8	21.9	23.8
6.4	4.0	3.6	61.5	54.7	47.4	28.1	36.5	41.2	4.0	4.8	7.8
3.0	1.4	1.6	56.4	46.0	46.7	30.9	46.8	39.9	9.8	5.9	11.8
0.7	1.2	1.6	67.6	60.3	51.4	26.4	24.3	29.1	5.3	14.2	18.0
4.1	3.2	3.9	69.1	54.9	50.0	23.1	32.8	36.3	3.6	9.1	9.9
4.1	0.0	1.6	62.3	63.6	38.0	26.1	24.0	39.7	7.5	12.4	20.7
2.1	2.2	1.9	70.1	60.7	54.3	23.7	28.7	33.5	4.0	8.3	10.3
2.9	2.9	3.9	63.7	46.1	46.7	27.4	39.4	35.8	6.0	11.6	13.6
3.6	2.7	3.4	70.1	68.1	59.4	23.3	22.4	27.1	3.0	6.8	10.1
2.8	2.8	2.5	64.5	50.6	48.7	25.9	31.4	38.7	6.8	15.2	10.0
1.8	0.0	1.9	64.9	45.3	42.6	27.5	42.4	43.5	5.8	12.3	12.0
1.9	4.7	2.4	65.9	47.4	45.1	25.2	42.6	30.6	7.1	5.3	22.0
הכנסה			מוחת לממוצעת			מוחת לממוצעת			מוחת לממוצעת		
מוצא			עבר			ישראל אסיה			ישראל אירופה		
גיל			29-18			49-30			50+		
השכלה			עד 11			12-14			15+		
לא חשיב											

מה יהיה מצב התעסוקה בעוד 6 חודשים?									
באחוזים		לא יודע		פחות טוב		ללא שינוי		יותר טוב	
11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08
12.3	8.5	16.7	55.2	55.3	36.9	19.2	24.5	31.7	13.3
11.1	11.1	20.5	59.8	57.3	28.1	22.0	21.4	38.5	7.2
7.1	8.1	15.9	52.5	50.6	29.9	29.6	26.4	40.9	10.8
8.2	9.5	16.5	65.8	48.7	30.3	18.7	25.8	46.1	7.2
10.6	7.2	15.9	57.9	55.2	37.9	20.1	25.4	33.1	11.4
6.7	22.4	20.4	62.3	52.0	25.5	19.5	21.9	43.6	11.5
19.4	9.3	26.8	59.3	69.0	31.4	13.2	17.1	29.3	8.2
8.0	9.5	10.3	41.9	29.1	23.1	36.2	41.3	42.9	13.9
7.1	7.0	12.1	56.9	58.6	29.7	24.0	21.3	43.2	12.0
15.9	11.9	26.4	64.3	63.9	36.8	12.9	17.6	27.6	6.9
19.5	14.3	20.7	53.6	41.9	29.7	12.4	26.5	30.4	14.6
11.0	11.8	18.3	52.9	53.6	31.4	24.9	24.6	35.5	11.3
10.1	6.2	18.9	65.9	64.7	33.6	17.5	19.3	36.7	6.5
13.0	14.5	25.3	55.1	51.4	29.0	24.1	23.8	31.3	7.8
14.5	4.5	9.8	61.4	54.2	30.4	14.1	29.3	45.1	10.0
2.2	7.4	13.6	65.2	67.5	37.9	21.1	15.8	38.1	11.5
26.8	12.5	26.2	40.4	50.7	29.6	21.8	21.9	25.6	11.0
השכלה עד 11									
17									
14									
15+									
הכנסה מתחת למומצעת									
14.3									
14.7									
מעל למומצעת									
10.3									
לא השיב									
18.7									

מה יהיה מצבן האישי בעוד 6 חודשים?									
באחוזים		אין דעה		גרוע		רגיל		טוב	
11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08
3.9	4.4	9.8	28.0	19.5	19.3	47.7	56.0	51.8	20.4
7.5	6.4	9.2	22.7	23.2	22.8	51.2	54.4	46.9	18.6
5.8	4.4	10.8	23.3	14.4	10.8	44.4	56.0	55.8	26.5
7.8	7.7	13.7	25.9	13.2	19.4	44.6	56.1	37.6	21.7
4.5	5.1	7.9	31.6	17.7	16.3	49.1	61.8	48.4	14.8
3.3	11.0	4.2	32.3	26.5	31.1	45.2	51.9	48.1	19.2
7.3	3.3	9.6	19.8	35.7	9322	59.6	51.1	57.3	13.3
1.1	8.2	5.9	14.2	6.4	14.7	42.4	53.4	41.5	42.4
7.5	3.9	8.6	15.9	19.8	19.6	53.0	56.1	44.6	23.7
6.6	5.7	11.7	35.8	27.2	24.1	49.4	55.5	55.5	8.2
5.6	12.6	13.6	39.6	28.9	37.7	34.5	42.3	37.8	20.3
4.0	4.8	10.2	23.8	22.2	21.7	48.5	52.0	45.1	23.7
8.7	4.0	7.4	22.3	18.3	16.1	55.4	63.2	57.5	13.6
5.6	8.9	9.8	31.5	31.8	28.3	44.3	44.8	46.2	18.7
4.5	2.9	7.9	23.5	13.3	24.6	53.0	59.6	53.1	19.0
5.3	2.5	5.1	21.7	17.9	15.2	56.8	64.8	55.3	16.2
12.1	7.4	19.6	15.6	14.2	14.6	41.9	55.9	38.2	30.4
השכלה עד 11									
11									
14									
15+									
הכנסה מתחת למומצעת									
15.7									
14.4									
מעל למומצעת									
24.4									
לא השיב									
27.7									

באחוזים									
האם מתכוון לקנות דירה									
מוצע לשלושת החודשים שמסתיימים ב־									
לא יודע		כן, משומשת		כן, חדשה		לא מתכוון לקנות		לא מתכוון לקנות	
11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08
0.7	5.0	2.6	3.8	3.8	4.4	3.7	2.1	3.2	91.8
2.8	2.8	2.1	2.8	2.3	3.1	1.7	2.3	2.6	92.7
2.4	4.5	3.0	4.2	2.4	7.3	2.0	4.0	1.4	91.4
1.1	7.4	4.2	1.1	6.4	2.9	4.9	0.6	0.0	92.9
3.8	2.1	3.2	2.7	0.0	0.0	4.1	0.9	0.0	89.4
4.1	2.8	0.0	2.0	0.0	9.3	0.0	2.2	0.0	93.9
0.0	1.9	1.6	2.7	2.9	2.3	1.7	2.2	1.9	95.6
0.0	11.4	1.3	7.1	5.5	9.0	1.1	8.5	10.5	91.9
3.6	4.5	2.2	3.3	3.8	3.1	3.5	2.4	0.8	89.6
1.3	0.8	2.8	2.0	1.7	1.9	1.8	0.0	1.2	94.9
1.5	1.7	0.0	3.4	1.7	1.4	0.0	8.5	4.6	95.1
1.9	4.5	2.5	3.3	5.0	5.3	4.1	0.9	2.9	90.7
2.1	3.7	2.6	3.2	1.1	1.9	1.2	1.6	2.1	93.5
0.8	0.0	2.5	1.4	2.7	3.5	1.6	2.9	2.4	96.2
2.5	3.5	3.8	4.8	2.9	6.1	0.8	3.6	1.3	91.9
3.6	5.5	1.5	3.0	3.6	3.1	5.7	0.8	4.6	87.7
0.0	13.2	1.6	6.8	2.1	1.6	0.0	0.0	0.0	93.2
4.8	7.2	3.9	3.5	6.2	7.1	1.2	1.6	1.2	90.5
2.3	4.2	3.1	4.0	2.9	3.1	2.2	2.8	0.0	91.6
1.1	2.6	1.1	2.7	1.9	2.1	3.4	0.3	1.3	92.8
0.0	0.0	0.0	3.8	0.0	5.0	1.9	11.6	20.0	94.2
3.7	4.0	0.0	1.0	4.0	7.8	4.5	2.0	0.0	90.9
1.0	6.1	3.1	5.5	4.9	4.4	4.0	0.4	1.5	89.5
0.6	0.0	0.0	4.6	0.0	3.4	2.5	3.0	6.4	92.4
3.5	5.0	2.4	1.7	3.0	1.2	0.0	4.3	1.2	94.8
2.1	1.8	6.7	0.0	2.0	1.7	1.5	2.0	5.0	96.4

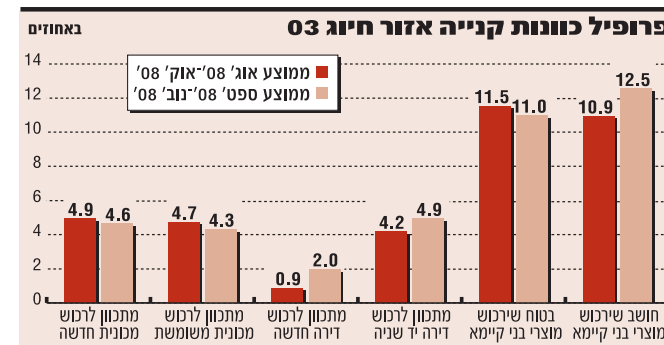
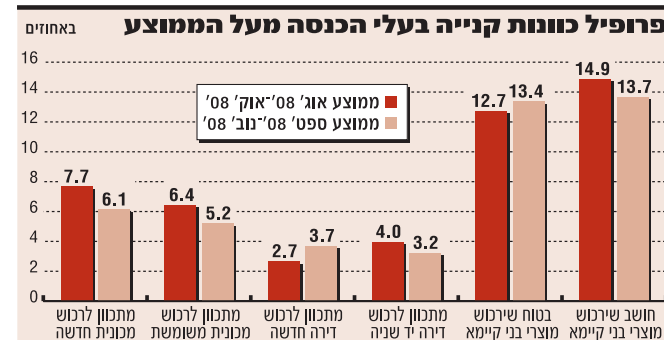
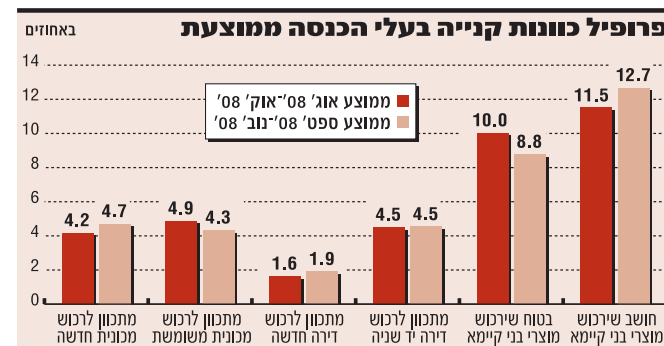
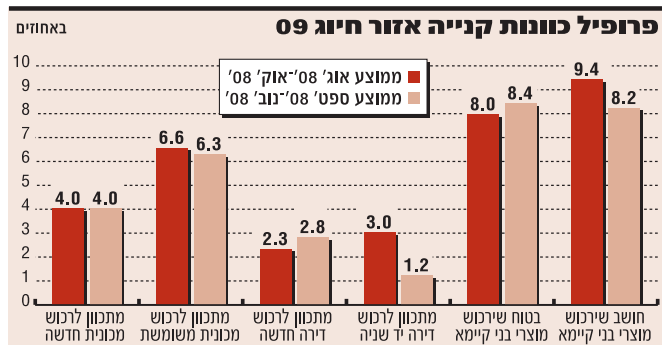
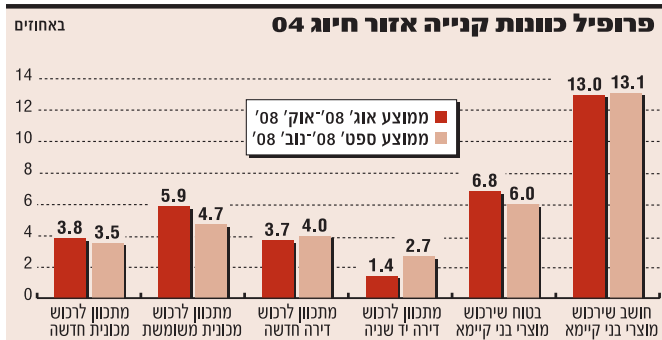
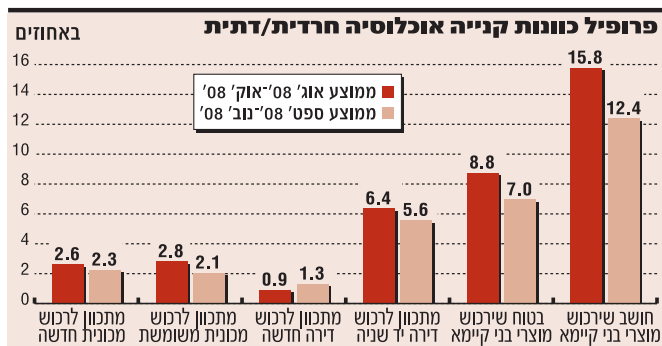
באחוזים									
האם מתכוון לקנות מכונית									
מוצע לשלושת החודשים שמסתיימים ב־									
לא יודע		כן, משומשת		כן, חדשה		לא מתכוון לקנות		לא מתכוון לקנות	
11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08
2.2	2.5	2.6	5.9	5.0	4.5	3.2	6.5	5.9	88.7
2.1	1.2	2.0	2.0	3.5	3.5	2.3	2.6	3.2	93.6
2.7	1.6	1.5	7.3	7.8	1.5	2.2	3.2	6.1	87.8
0.0	3.4	4.7	2.0	7.3	1.0	0.0	5.4	2.1	98.0
4.1	3.4	3.5	3.5	1.7	7.0	4.3	7.4	2.4	88.1
3.3	2.2	0.0	0.0	0.0	7.2	4.1	4.8	4.4	92.6
1.2	0.0	1.8	1.4	0.0	1.3	3.2	3.5	3.2	94.2
2.4	2.7	4.4	11.8	12.0	6.6	1.4	7.5	9.0	84.4
1.6	2.6	2.0	2.3	5.1	4.2	4.5	2.5	3.8	91.6
2.5	0.9	1.5	2.1	0.9	2.7	1.7	4.5	2.9	93.8
6.3	0.0	2.6	3.7	3.4	6.9	1.5	1.7	2.3	88.4
1.9	1.4	1.6	3.3	6.2	3.3	2.8	4.9	5.1	92.0
1.3	2.8	3.0	4.1	2.0	3.8	2.8	4.7	3.7	91.8
1.2	0.0	0.8	2.3	2.5	3.5	0.0	2.7	2.1	96.5
0.8	2.8	1.0	4.5	4.7	3.8	4.7	5.9	3.5	90.0
4.5	2.4	2.8	4.7	4.8	6.1	4.6	6.3	7.5	86.1
1.5	3.8	5.2	3.3	7.0	0.0	1.9	1.8	2.8	93.3
2.6	0.9	0.0	2.6	2.3	1.3	0.0	3.0	3.8	94.9
0.7	3.4	1.8	3.9	2.8	4.4	3.9	4.8	3.9	91.5
1.9	2.0	3.4	3.1	3.7	2.0	2.8	4.9	3.1	92.2
5.8	0.0	0.0	7.7	14.0	14.4	3.8	4.7	12.5	82.7
4.9	2.0	4.2	1.0	5.0	2.1	1.3	5.0	4.5	92.7
2.4	0.7	2.7	3.4	4.1	5.4	4.4	5.3	4.2	89.8
1.9	1.1	1.2	4.6	6.3	3.2	4.4	2.0	4.2	89.2
0.0	1.8	0.0	3.0	0.8	2.2	0.6	5.4	1.7	96.5
3.2	5.8	4.8	6.8	6.1	6.0	0.0	3.1	9.0	90.0

פרופילים

**הפרופילים
מאפשרים
מעקב לאורך
זמן על השינויים
והמגמות
בכוונות
הקנייה של
קבוצות שונות
באוכלוסייה**

הפרופילים של כוונות הקנייה של קבוצות דמוגרפיות שונות מהווים מעין תמונת מצב של לקוחות פוטנציאליים. הפרופילים מצלמים למעשה את סטטוס כוונות הקנייה של קהלים שונים: בעלי הכנסה ממוצעת, בעלי הכנסה מעל הממוצעת, תושבים באזורים שונים בארץ, המגזר הדתי/חרדי והציבור הערבי בישראל. הפרופילים מורכבים מהממוצע הנע התלת־חודשי של נתוני המשיבים לסקר של גלובס מחקרים ומכון סמית. פרופילים אלה מאפשרים מעקב לאורך זמן על השינויים והמגמות בכוונות הקנייה של הקבוצות השונות באוכלוסייה, על פי חיתוכים שונים. במקרה זה, מדובר בבחינה של אלה אשר שוקלים או כבר החליטו לרכוש פריטים מסויימים לאורך טווח רחב של מוצרים. בדרך זו אפשר לקבל אינדיקציה על החלטות הצריכה הכללית של קבוצות דמוגרפיות מוגדרות, ולא רק על האוכלוסייה כולה. ■

האם מתכוון לקנות מוצרים בני קיימא	מוצע לשלושת החודשים שמסתיימים ב־				לא מתכוון לקנות			
	בטוח שמתכוון לרכוש		חושב שמתכוון לרכוש		לא ודע		לא מתכוון לקנות	
באחוזים	11/08	10/08	09/08	11/08	10/08	09/08	11/08	10/08
מין								
גברים	5.8	8.7	5.2	11.3	15.6	12.1	73.8	66.2
נשים	5.5	4.5	6.9	7.8	10.9	12.5	83.6	76.8
מוצא								
צבר	5.8	8.3	11.0	11.1	21.6	13.2	74.2	60.9
ישראל אסיה	4.5	12.0	10.2	8.7	10.6	10.0	83.7	69.2
ישראל אירופה	4.6	6.2	5.4	8.7	4.1	16.4	81.8	76.7
אסיה	4.3	2.2	0.0	5.2	19.8	12.7	90.4	71.5
אירופה	5.7	2.1	3.9	9.0	8.8	9.6	79.3	82.0
גיל								
25-18	7.4	16.3	5.6	14.6	21.5	20.5	66.1	47.9
49-30	5.6	7.9	5.5	9.6	15.4	13.2	79.1	69.9
50+	4.6	2.1	6.8	7.5	8.8	8.4	84.4	81.3
השכלה								
עד 11	10.1	3.6	4.6	8.5	11.9	12.3	77.0	81.1
14-12	5.3	6.8	5.6	8.0	11.7	13.5	81.6	70.7
15+	4.1	6.9	7.6	11.3	14.9	10.7	78.1	70.4
הכנסה								
מתחת לממוצעת	6.8	3.0	2.6	5.9	9.9	11.7	83.5	81.1
ממוצעת	2.0	5.2	7.5	13.2	16.6	8.2	78.2	69.1
מעל לממוצעת	6.9	8.0	6.2	10.2	17.0	13.8	74.4	63.3
לא השיב	5.2	16.6	11.9	10.4	5.8	15.8	82.5	69.5
מגזר								
חרדי/דתי	4.4	8.1	3.8	6.8	15.1	15.3	85.5	68.4
מסורתי	7.5	11.0	7.9	8.9	10.5	12.3	76.7	70.3
חילוני	4.7	4.9	6.9	10.7	12.4	10.0	79.2	72.4
ערבי	3.8	0.0	0.0	7.7	16.3	17.5	80.8	81.4
אזור חיוג								
02	4.6	0.0	3.8	7.0	13.5	16.4	86.8	78.9
03	8.8	10.1	7.3	10.1	15.0	12.5	72.1	63.1
04	3.3	0.0	2.3	10.2	11.4	17.7	79.6	83.0
08	3.1	9.3	8.4	10.9	15.1	2.4	84.1	70.1
09	8.1	8.3	10.0	4.8	5.8	14.1	81.4	73.7

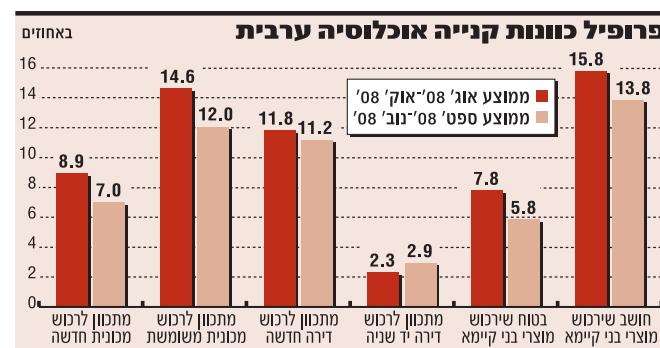
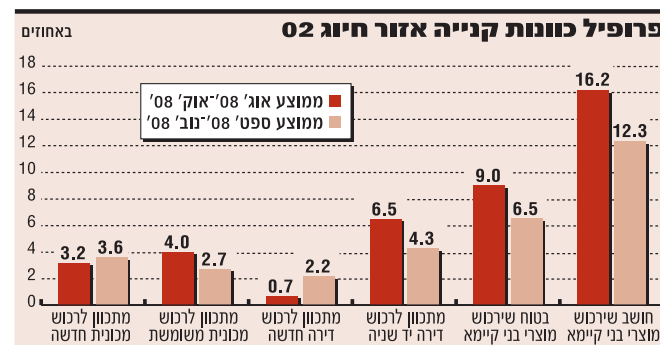
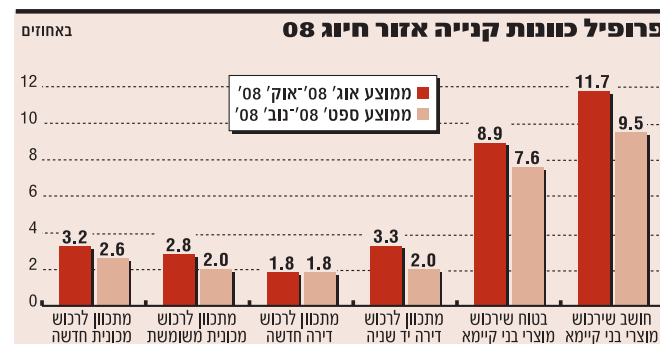
שיעורי סירוב

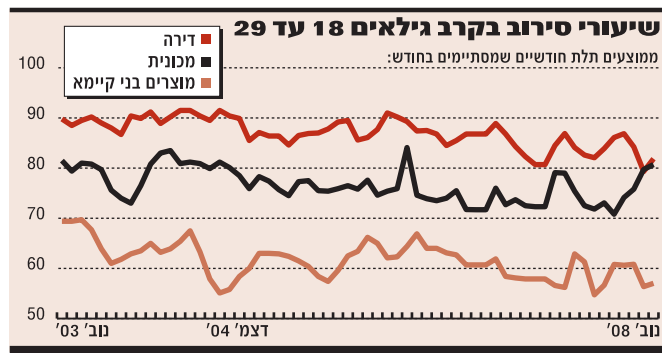
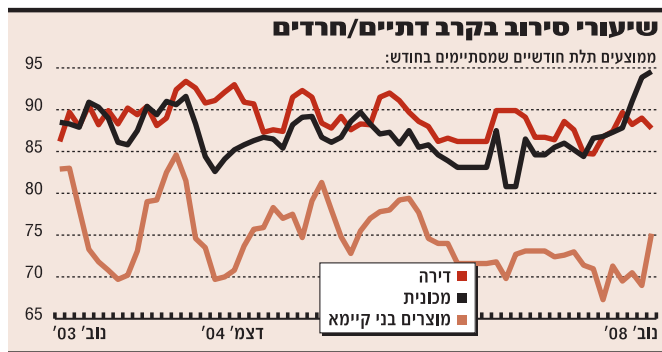
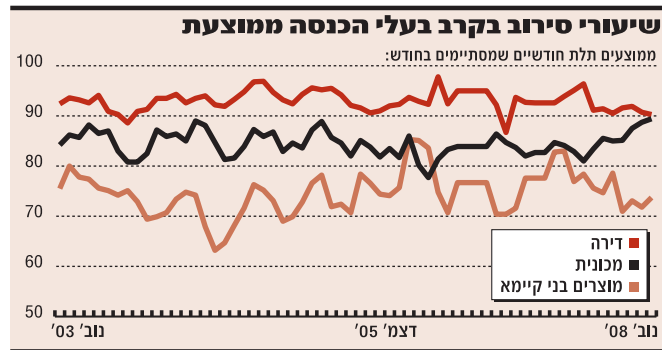
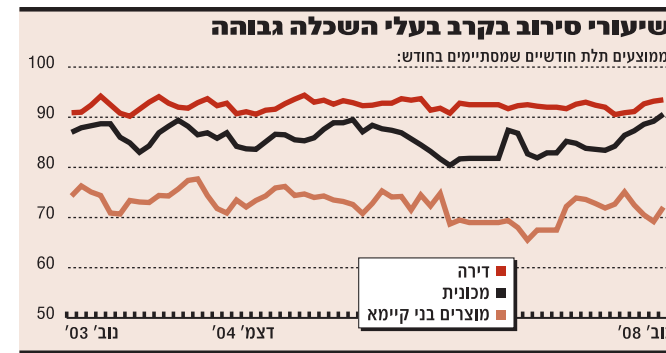
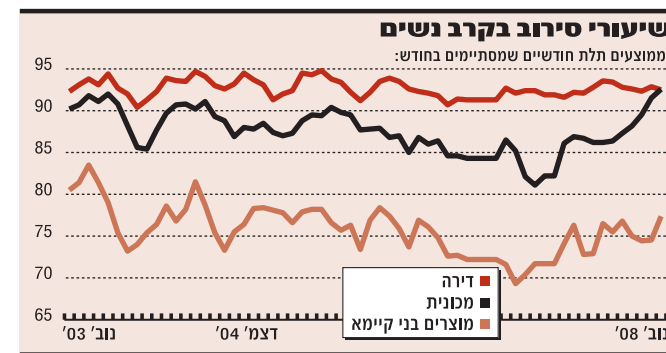
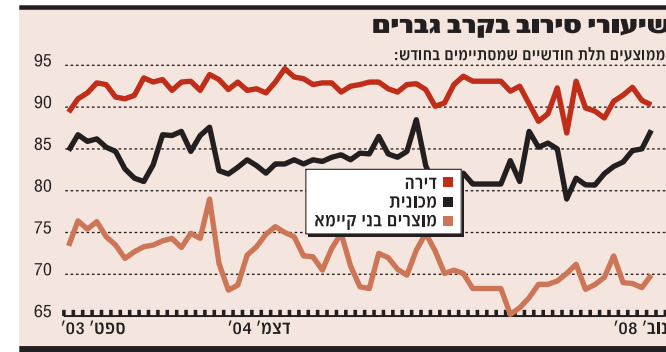
**השאלות
נועדו לתקף
הממצאים
של המדד,
אשר מעריך
בדרך עקיפה
את סנטימנט
הצרכנים**

הסקר החודשי של גלובס, באמצעות מכון חנוך ורפי סמית, כולל שלוש שאלות לגבי רכישות לא שוטפות: מכונות, דירות ומוצרי בני קיימא. שאלות אלה נועדו לתקף את הממצאים של המדד עצמו, אשר מעריך בדרך עקיפה את סנטימנט הצרכנים. שיעורי הסירוב מתייחסים לאחוז המשיבים, אשר אין בכוונתם לבצע רכישה לא שוטפת.

הסקר חוזר על עצמו כל חודש ועובדה זו מאפשרת לעקוב אחרי ההתפתחויות בשיעורי הסירוב, כמדד לסנטימנט הציבור. בכך הוא גם מוסיף מידע לגבי המצב בשווקים של אותם מוצרים אליהם מתייחסות השאלות. מידע נוסף אפשר להשיג על ידי פילוח דמוגרפי של התשובות, ובדרך זו לקבל תמונה מהימנה יותר של כוונות הצרכנים.

יש להביא בחשבון, שקל יותר לממש כוונה לא לרכוש מוצר מסוים, מאשר להוציא לפועל תוכנית כזו, על כן שיעורי הסירוב משמשים אינדיקטור מהימן למה שצפוי בתחום הרכישות הלא שוטפות בחודשים הקרובים. ■

גלובס מחקרים

הופכים ידע לתועלת

בשיתוף
PRICEWATERHOUSECOOPERS
קסלמן וקסלמן

■ מחקרים יישומיים ייחודיים עבור

קהיליית העסקים של ישראל

■ מידע מקצועי, אמין ורלבנטי ביותר

בתחומי הכלכלה והעסקים

■ כלי עזר שימושי חיוני עבור מקבלי

ההחלטות העסקיות במשק

■ נקודת המפגש האולטימטיבית

בין מידע כלכלי וניתוחו

לקבלת מידע נוסף: 03-9538728

research@globes.co.il

www.globes.co.il/research

גלובס מחקרים

הופכים ידע לתועלת

בשיתוף
PRICEWATERHOUSECOOPERS
קסלמן וקסלמן

גרפיקה: שרון בנימין ■ **ריכוז גרפים וטבלאות:** אורית דיל

מנהל סטודיו: אילן יחזקאל ■ **מנהל ייצור:** עמי אוחנה